

Welk grasmengsel kiezen?

In de themagroep 'Vitale bodem en gewas' van de kringloopboeren in Midden-Delfland werken melkveehouders aan de optimalisatie van de benutting van mest en bodem richting gewasproductie. Een van de onderwerpen waar de veehouders aan werken is de grasmengselkeuze. Welk mengsel te kiezen uit het brede aanbod?

Michiel Schipper en Nick van Eekeren
Louis Bolk Instituut

9% VERSCHIL

Uit Belgisch onderzoek blijkt dat de verschillen tussen grasmengsels kunnen oplopen tot 1.300 kg ds/hectare.

Foto: Twan Wiermans

Door zaadbedrijven worden veel verschillende soorten grasmengsels aangeboden. Veehouders geven vaak aan dat het moeilijk kiezen is tussen de mengsels en een methode voor vergelijking missen. Aan de andere kant liet een vergelijkend onderzoek (*Evaluatie van soorten- en rassenmengsels bij grassen 1996-1999, De Vlieghe, Carlier, Reheul*) in België over de jaren 1996-1999 met 22 commerciële grasmengsels zien dat verschillen tussen

mengsels kunnen oplopen tot 1.300 kg ds per hectare (9 procent). De vergeleken mengsels waren door de verschillen zaadbedrijven zelf aangedragen en werden gedurende drie jaar op vier locaties vergeleken. Alle mengsels bestonden voor het merendeel uit Engels raaigras en het hoogst producerende mengsel was toentertijd een BG4. Een van de conclusies was dat het meest productieve mengsel zich kenmerkt door een hoog percentage goed producerende rassen Engels raaigras en de minst produ-

Kringloopboeren

Melkveehouders in het gebied Midden-Delfland legden samen het fundament onder het programma 'Kringlooplandbouw' (zie ook www.boerinmiddendelfland.nl). In dit programma werken melkveehouders met en voor de omliggende steden aan een veilig, aantrekkelijk en open agrarisch cultuurlandschap. Sinds afgelopen jaar werken de melkveehouders in de themagroepen: Gezonde koeien, Vitale bodem en gewas en Strategisch ondernemerschap en economie. Het programma 'Kringloopboeren Midden-Delfland' is mogelijk gemaakt door financiering vanuit het IODS-kwaliteitsproject 'Pilot groen ondernemen' en de inzet van participerende gebiedsorganisaties en melkveehouders. Het programma wordt actief begeleid door de gemeente Midden-Delfland.

cerende mengsels door een hoog percentage minder productieve rassen Engels raaigras. Dit geeft in ieder geval aan dat veehouders bij hun mengselkeuze zich sterk moeten laten leiden door de rassenlijst. Maar naast de 22 mengsels werden in het onderzoek in België van 10 mengsels ook de individuele rassen ingezaaid en vergeleken. Conclusie hiervan was dat de drogestofopbrengst van het mengsel lag tussen de opbrengst van de individuele rassen waaruit het mengsel was opgebouwd.

Voorgestelde methode

Op basis van de conclusies van het Belgisch veldonderzoek zou een theoretische berekening kunnen worden gemaakt van de 'potentiële' productiecijfers en eigenschappen op basis van de cijfers van de individuele rassen. Met dit idee is de meest recente mengsamenstelling van verschillende zaadbedrijven voor 2014 op internet verzameld. Van deze mengsels is het percentage aan gewichtsaandeel omgezet naar zaadaandeel, omdat tetraploïde raaigrassen zwaarder zijn dan diploïde raaigrassen. Hierbij is ervan uitgegaan dat tetraploïde zaden een factor 1,65 zwaarder wegen dan diploïde rassen (www.kennisakker.nl). Deze percentages zijn na deze omrekening vermenigvuldigd met de productiecijfers uit het Rassenbericht Grasland 2013 (*Van der Schoot*) rekening houdend met een verschil in Indexproductie

Tabel 1

Berekende potentiële productie en eigenschappen van 19 mengsels van Engels raaigras met middentijdse en late types.

Mengsel	Stand- vast	Winter- vast	Kroon- roest	1ste snee	Weiden kg ds/ha	Maaien kg ds/ha	Jaagem. kg ds/ha
a	8,0	7,2	8,2	4.229	12.335	13.582	12.630
b	7,9	7,2	8,3	4.400	12.299	13.694	12.653
c	8,0	7,3	8,9	4.315	12.279	13.791	12.682
d	8,0	7,1	8,5	4.184	12.398	13.613	12.684
e	8,0	7,2	8,5	4.191	12.398	13.592	12.684
f	8,2	7,3	8,6	4.430	12.341	13.905	12.697
g	8,0	6,9	7,8	4.360	12.371	13.764	12.730
h	8,1	7,5	8,9	4.040	12.448	13.581	12.751
i	8,1	7,2	8,6	4.231	12.407	13.819	12.767
j	7,9	7,5	8,5	4.259	12.532	13.625	12.787
k	7,9	7,4	8,5	4.426	12.487	13.779	12.798
l	8,1	7,0	7,8	4.339	12.512	13.815	12.802
m	8,0	7,6	9,1	4.216	12.509	13.878	12.814
n	8,0	7,3	8,3	4.165	12.570	13.712	12.856
o	8,1	6,9	8,2	4.119	12.569	13.775	12.879
p	8,1	7,6	9,0	4.561	12.516	14.081	12.884
q	8,2	7,5	8,6	4.807	12.552	14.423	13.007
r	8,3	7,1	7,9	4.738	12.813	14.312	13.158
s	8,3	7,0	8,5	4.025	13.025	13.885	13.232
Gemiddelde	8,1	7,2	8,4	4.318	12.493	13.822	12.815
<i>Verskil</i>	<i>0,4</i>	<i>0,7</i>	<i>2,3</i>	<i>782</i>	<i>746</i>	<i>842</i>	<i>602</i>
<i>hoogste-laagste</i>							

van Engels raaigrastypes. In tegenstelling tot het Belgisch onderzoek is alleen maar naar mengsels gekeken die enkel zijn opgebouwd uit middentijdse en late Engels raaigrasrassen om effecten van concurrentie op de botanische samenstelling van het mengsel zo veel mogelijk uit te sluiten.

Resultaten

De cijfers in tabel 1 spreken voor zich. Het belang van deze vergelijking is vooral inzichtelijk maken welke verschillen er potentieel tussen de mengsels zijn. Mengsels zijn verder geanonimiseerd. In standvastigheid en wintervastheid zijn de verschillen niet zo groot. Wat betreft resistentie tegen kroonroest zijn er echt keuzes te maken. De potentiële productie van de verschillende mengsels is over het algemeen goed. Natuurlijk komt hier uiteindelijk ook bodemkwaliteit en management om de hoek kijken die hier in belangrijke mate bepalend kan zijn.

CONCLUSIES

- Mengsels met midden en late rassen Engels raaigras die op de markt worden aangeboden zijn over het algemeen goed.
- Aan de andere kant: op basis van resistentie tegen kroonroest en productie is er ook wel degelijk wat te kiezen.
- Deze simpele methode van vergelijking zou veehouders kunnen helpen in hun keuze.